

ØRLAND KOMMUNE
Postboks 401
7129 BREKSTAD

Vår dato: 29.10.2019 **Vår referanse:** 201911956-9 **Vår saksbehandler:**
Deres dato: **Deres referanse:** Knut Harald Stomsvik

Varsel om arkeologisk registrering. Reguleringsplan for Brekstad næringsmiddelpark, Ørland kommune

Trøndelag fylkeskommune har mottatt ovennevnte detaljregulering til uttalelse. Før vi kan gi uttalelse må det foretas en arkeologisk feltregistrering innen planområdet for å avklare forholdet til *automatisk fredete kulturminner*.

Kulturminnelovens § 8 fjerde ledd forutsetter at forholdet til automatisk fredete kulturminner avklares før endelig planvedtak kan fattes. Fylkeskommunen har plikt til å undersøke alt areal innen plangrensen.

En arkeologisk feltregistrering innebærer at arkeologer fra fylkeskommunen vil påvise alle kulturminner eldre enn 1537 innen planområdet. Slike kulturminner er fredet etter kulturminneloven og vil være premissgivende for regulering av arealet.

Den arkeologiske registreringen samt nødvendig for- og etterarbeid bekostes av tiltakshaver med hjemmel i kulturminnelovens § 10, jfr. 9.

Faglig vurdering

Vi vurderer det som sannsynlig at planområdet inneholder hittil ukjente automatisk fredete kulturminner, som gjennom årelang pløying eller annen markbearbeiding nå ligger skjult under markoverflaten. De topografiske forholdene på stedet samt nærheten til kjente kulturminner i området, gir høy prognose innen deler av området for funn av bosetningsspor fra jernalder.

Av dette følger at utvalgte deler av planområdet må bli gjenstand for en arkeologisk registrering ved hjelp av metoden maskinell søkesjaktning. Det vil også bli utført en visuell overflaterregistrering innen deler av området.

Maskinell søkesjaktning

Maskinell søkesjaktning går ut på at overflatelaget blir fjernet i striper (søkesjakter) over bestemte areal ved hjelp av gravemaskin. Søkesjaktene anlegges vanligvis parallelt i en avstand av 10-15 m og er gjerne 4 m brede. Dybden kan variere fra ca. 0,20-1 m avhengig av grunnforhold og matjordlagets tykkelse. I visse tilfeller er det nødvendig å grave sjakter med dybde opp til 2-3 meter. Sikkerhetshensyn og arbeidets karakter fordrer at det alltid må være to personer som følger gravemaskinen. Etter avdekking vil eventuelle automatisk fredete kulturminner bli dokumentert og sjaktene legges igjen.

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Kulturminner

Det som påvises ved maskinell søkesjaktning er spor nedgravd i undergrunnen eller avsatt i jordlag under markoverflaten. Dette kan være ildsteder, brønner, velfar, dyrkingslag, gravminner, flintfunn, avfallsgroper, gjerdekonstruksjoner eller groper for smiing og jernfremstilling. De vanligste sporene er stolpehull, vegggrøfter og kokegroper. Stolpehull og vegggrøfter er spor etter jordgravde stolper og syllstokker i bærekonstruksjonen til forhistoriske hus. Kokegroper er forhistoriske stekeovner som vises som sirkulære fordypninger fylt med istykkerbrent stein, trekull og rødbrunt sand.

Kostnadsoverslag

Vi er noe usikre på hvor lang tid registreringen vil ta, men regner med at vi kan utføre arbeidet i løpet av til sammen 7 dagsverk i felt. Se vedlagte budsjett.

Kostnadsoverslaget blir på til sammen kr. 142 453,-

Dette inkluderer forarbeid og tilrettelegging, administrasjonsutgifter, lønns- og reiseutgifter, feltarbeid, rapportskrivning, eventuell funnbehandling og innlasting i den nasjonale kulturminnedatabasen Askeladden samt utgifter til gravemaskin mv. I visse tilfeller kan det være aktuelt å frigi et fåtall fredete kulturminner på stedet, jf. Riksantikvarens veileder for forenklet saksbehandling. Dette er under forutsetning av at kulturminnene graves ut, og at kostnader knyttet til utgravningen inngår i budsjettet. Vi har derfor budsjettert med 3 stk. kullprøver til datering, dersom det skulle være aktuelt. Budsjetteringen er i henhold til retningslinje fastsatt av Klima- og miljødepartementet, 21. august 2015, for gjennomføring av undersøkelsesplikten og budsjettering av arkeologiske registreringer i henhold til kulturminneloven § 9, jf. § 10. Retningslinjen trådte i kraft 1. januar 2016.

Retningslinje og veileder finnes her:

www.riksantikvaren.no/content/download/30275/195050/file/

I henhold til retningslinjen skal det budsjetteres med kostnader knyttet til gravemaskin, flytt av gravemaskin, brakke, kabelpåvisning, utarbeidelse av arbeidsvarslingsplan mm. Tiltakshaver står fritt å skaffe gravemaskin mv. selv, da tiltakshaver ofte kan oppnå bedre priser enn det Trøndelag fylkeskommune kan. Det må da benyttes en gravemaskin på minimum 15 tonn, med pusseskuff og rotor-tilt fra et autorisert maskinentreprenørfirma.

Vi ber om en tilbakemelding på om tiltakshaver ønsker velge maskinentreprenør selv, se vedlagte avkryssingsskjema, og henviser der til krav som må være oppfylt til maskinpark mv.

Kostnadsoverslaget er et maksimumsbeløp og kun medgatte timer belastes tiltakshaver.

Forutsetninger for gjennomføring av feltarbeidet

Fylkeskommunen er innstilt på å utføre feltarbeidet så snart kommunen ønsker dette. Vi må imidlertid kontaktes i rimelig tid slik at vi kan gjøre nødvendige forberedelser.

Feltarbeidet kan kun utføres på barmark, uten tele i grunnen og med tilfredsstillende lysforhold. *I realiteten betyr dette at feltarbeidet tidligst kan utføres våren 2020.*

Vi ber tiltakshaver om skriftlig bekreftelse på kostnadsoverslaget (jf. vedlegg).

Tiltakshaver må også inngå avtale med berørte parter om erstatning for eventuell avlingskade, samt varsle aktuelle grunneiere og brukere om det forestående

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Kulturminner

feltarbeidet. Dette skal gjøres av tiltakshaver minst 3 uker før oppstart av registreringen.

Konsekvenser ved funn av automatisk fredete kulturminner

Den arkeologiske registreringen i regi av fylkeskommunen er en *påvisning* av eventuelle automatisk fredete kulturminner. Blir slike påvist innen det aktuelle planområdet vil fylkeskommunen vanligvis sette vilkår om endring av planen, slik at kulturminnene kan reguleres til bevaring gjennom hensynssoner d) og c) *med bestemmelser knyttet til arealbruk og vern av kulturminner*.

Det er også mulig å søke om dispensasjon fra kulturminneloven for å frigi automatisk fredete kulturminner. Hvis det gis dispensasjon vil det normalt bli satt vilkår om en arkeologisk *utgraving* før området blir frigitt og kan nyttes til tiltenkte formål.

Reguleringsplanen kan ikke vedtas før dekkende vilkår er nedfelt i reguleringsbestemmelsene.

En eventuell arkeologisk utgraving bekostes av tiltakshaver med hjemmel i kulturminnelovens § 10. I vårt fylke foretas arkeologiske utgravinger av NTNU Vitenskapsmuseet.

Fristforlengelse

Kulturminnelovens § 9 bestemmer at fylkeskommunen skal gi uttalelse til en plan innen tre måneder. Riksantikvaren vil etter anmodning kunne forlenge vår uttalefrist hvis nødvendig. Vi vil i første omgang forespørre kommunen som tiltakshaver om å forlenge fristen inntil vi har fått utført vårt arbeid med planen. Dersom fristforlengelse av noen grunn ikke skulle tilstås, ber vi om å bli kontaktet umiddelbart.

Vi ber om at vedlagte avkryssingsskjema returneres avkrysset og underskrevet. gjerne på e-post til postmottak@trondelagfylke.no med kopi til knust@trondelagfylke.no

Det understrekes at Trøndelag fylkeskommune ikke kan avgi endelig uttalelse før de arkeologiske forhold er avklart. Av dette følger at kommunen ikke kan egengodkjenne reguleringsplanen før vårt arbeid er gjennomført.

Med vennlig hilsen

Knut Harald Stomsvik

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

Budsjett

Avkryssingsskjema